

dret af vor ærede Ordfører — været heldige, ikke saa heldige, som man selv under langt daarligere Betingelser har været andetsteds. At Landet har været hjemstøgt af en høist ulykkelig Krig, hvad vi nylig ere mindede — ærede Taler, at Landet derefter paaverte sig en sørgelig indre Strid — det skal jeg ikke komme nærmere ind paa; men det er en Kjendsgjerning, at nu staa vi saaledes, at hele Udverdenen, saaledes som det er udtalt af den ærede Ordfører, siger, at paa den ene Side staa Folket og paa den anden Side staa en regjerende Hofflike. Jeg udtaler ikke dette som min Mening, men saaledes har jeg set det fremsat. Jeg siger, at det er ikke blot en Ulykke for vore indre Forhold, men det er farligt ogsaa for vor Stilling udadtil at have en Regjering, der selv om den med Grund turde have en anden Opfattelse af sin Stilling, ser, at andre Stater, andre Led af den store Samsfunds-kjede betragte den som en svag Regjering, der hverken kan udrette Noget udadtil eller indadtil, og det ærede Medlem, der sidst talte, talte efter min Opfattelse om et forgyves Haab, naar han troede at kunne klynge sig endnu til et Haab om, at Regjeringen skulde gjøre Noget for, hvad han med Rette kalder Danmarks Livshaab. Jeg tror, at det ærede Medlem ligesaa godt kan lade dette Haab falde; thi jeg tror ikke, at nogen Diplomat af Betydning i Europa vil sige, at der med Nytte kan knyttes Forbindelser med en ansvarlig Regjering, der staa saaledes til et Folk, som det skal styre. Man kan søge at give det en anden Opfattelse ved betalte Skribenter, som skrive herfra til andre Steder, og man kan maaske søge i en meget loyal Opfattelse af sin egen Stilling og sin egen Mundverlighed at instruere sine Diplomater om at fremkalde en anden Opfattelse af den konstitutionelle Stilling her i Landet, men alle saadanne Forsøg ville være forgyves; man vil ikke vinde en eneste konstitutionel dannet Mand noget Sted i Verden for en Anerkjendelse af den konstitutionelle Stilling, man søger at holde vedlige eller har skabt her i Landet. Men det er ikke alene udadtil, det er ogsaa i mange Maader, saaledes som det er udvirket af ærede tidligere Talere og navnlig af den ærede Ordfører, indadtil, at det har sine store Ulemper. Der er i saa Henseende en Side, som jeg med nogle Ord vil pege paa, da den efter min Mening ikke udtrykkelig er fremhævet. Den ærede Ordfører sagde, efter min Opfattelse med fuld Ret, at det er godt, at ikke den nye Tid for pludselig bryder den gamle. Der maa være en Demringstid, der maa være en Aus-

mørketid, om man vil, for at der ikke skal ske for bratte Overgange. Det ere vi under den Zone, vi leve under, vante til i andre Forhold, og det er ogsaa naturligt i de politiske Forhold. So klarere Folket gjør sig Spørgsmaalene bevidste, og jo mere det vinder i Sammenhold og Villie til at gaa en vis bestemt moderat og beständig Vej, desto mere er det modent til at gaa ind under et andet System. Men Alting maa have en Ende, sagde den ærede Ordfører. For os, for Folket i det Hele, for saa vidt som Folket deler den politiske Betragtning, der er Folkethinget, har det i og for sig ikke særligt nogen væsentlig afgjørende Væmpe, at det har været saalænge; men efter min Formening er Væmpen navnlig tilstede for det regjerende Parti, for det Parti, der saalænge holder igjen, at det svækker sin Evne til at være en dygtig Opposition. Det har forbausset mig, at politiske Mænd med megen Erfaring og megen politisk Kundskab i den Grad have kunnet tage Kundskaben og Erfaringen fangen under Lyffen til at blive ved Magten, at de ikke have kunnet se, at deres Stilling og de Interesser og Anskuelse, som de forsøgte i den Tid, at det er Almeninteresser — hvad jeg tillader mig at forudsætte — vilde være bedre tjente med at de i Tid, medens de endnu vare en kraftig Opposition, havde ladet Systemet skifte for at holde deres Modstandere anderledes til Vinden under de nyere Forhold, end de, efter at have vækket sig selv som Opposition, ville være i Stand til. Det er væsentlig til Væmpe for det nuværende Regjeringsparti selv; men ifølge den Betydning, en Opposition altid har som korrigerende, som kontrollerende Magt ligeoverfor det Herkende, kan det ogsaa have Betydning for selve den rolige og afstøbte Udvikling. Imidlertid har det som sagt ogsaa paa den anden Side sin Betydning, at der er gaaet nogen Tid, og efter min Mening har det ingen Hast fra vor Side. Vi kunne tage denne Sag med den største Ro, thi vore Principer ere ikke blot begrundede i Forsætningen, ere ikke blot i og for sig rigtige, men de have vundet en saadan Styrke, en saadan Anerkjendelse hos Folket, at, ved hvilke Midler — naturligvis lovlige Midler — man end søger at skritte imod, vil dog Tiden komme, og den vil efter min Opfattelse da komme noget for sent for Modstandernes Anskuelse og Modstanderne selv. Jeg vilde ønske, at vi atter kunde naa tilbage til den Tid, da Folkets Villie havde nogen Betydning og virkelig fandt Anerkjendelse i alle Samsfundets Klasser. Det synes, som om man ved Hjælp af vort herskende Parti mere og mere har